

hic cavenda est doctrina peccandi.

Sitne boni
hominis a-
liquando
mentiri
pro alte-
rius salute.

33. Restat itaque ut intelligamus, illis mulieribus, vel in Ægypto, vel in Jericho, pro humanitate & misericordia redditam fuisse mercedem utique temporalem, quæ quidem & ipsa æternum aliquid etiam illis nescientibus prophetica significatione figuraret. Utrum autem sit aliquando vel pro cuiusquam salute mentiendum, cum quæstio sit, in qua dissolvenda etiam doctissimi fatigantur, valde illarum muliercularum in illis populis constitutarum, & illis moribus assuetarum excedebat modum. Itaque hanc earum ignorantiam, sicut aliarum rerum quas pariter nesciebant, sed sciendæ sunt à filiis non hujus sæculi, sed futuri, Dei patientia sustinebat: qui tamen eis pro benignitate humana, quam famulis ejus impenderant, quamvis cæleste aliquid significantia, præmia terrena reddebat. Et Raab quidem ex Jericho liberata, in Dei populum transitum fecit, ubi proficiens posset ad æterna, & immortalia munera pervenire, quæ nullo sunt querenda mendacio. *TUNC tamen quando illud opus bonum, & pro suæ vitæ conditione laudabile Israëlitis exploratoribus præstitit, nondum erat talis ut ab ea exigeretur: *Sit in ore vestro: Est, est; Non, non.* Obstetrices autem illæ quamvis hebrææ, si secundum carnem tantummodo sapuerunt, quid aut quantum est quod eis profuit remuneratio temporalis, quia fecerunt sibi domos, nisi proficiendo pertinuerint ad eam domum de qua Deo cantatur: *Beati qui habitant in domo tua, in sæcula sæculorum laudabunt te?* Multum autem fatendum est propinquare justitiæ, & quamvis re ipsa nondum, jam tamen spe atque indole animum

*CAPUT
XVI.

Matth. 5.
37.
Exodi 1.
17.

Psal. 92.5.

esse laudandum, qui numquam nisi hac intentione mentitur, qua vult prodesse alicui, nocere autem nemini. Sed nos cum quærimus, sitne boni hominis aliquando mentiri, non de homine quærimus adhuc ad Ægyptum, vel ad Jerichum, vel ad Babyloniam pertinente, vel adhuc ad ipsam Jerusalem terrenam, quæ *Gal. 4. 25. &c.* servit cum filiis suis; sed de cive illius civitatis quæ sursum est, libera mater nostra æterna in cælis. Et respondetur querentibus nobis: *Omne mendacium non est ex veritate.* *I. Joan. 2. 21.* Filii autem illius civitatis filii sunt utique veritatis. Ejus civitatis filii sunt de quibus scriptum est: *In ore eorum non est inventum mendacium.* *Apoc. 14. 5.* Ejus civitatis filius est de quo item scriptum est: *Verbum suscipiens filius à perditione longè aberit: excipiens autem excepit illud sibi, & nihil falsi ex ejus ore procredit.* *Prov. 29. 27.* His filiis supernæ Jerusalem, & sanctæ civitatis æternæ, si quando ut hominibus obrepit qualecumque mendacium, poscunt humiliter veniam, non inde quærunt insuper gloriam.

34. SED dicit aliquis: Ergone obstetrices illæ, atque Raab melius fecissent, si nullam misericordiam præstitissent, nolendo mentiri? Imò verò illæ mulieres hebrææ, si essent tales de quibus quærimus, utrum sit eis aliquando mentiendum, nec aliquid falsi dicerent, & foeda ministeria de parvulis occidendis liberrimè recusarent. Sed, inquires, ipsæ morerentur. At vide quid sequatur: Morerentur enim cælestis habitationis incomparabiliter ampliore mercede, quam domus illæ quas sibi fecerunt in terra esse potuerunt: morerentur futuræ in æterna felicitate, mortem perpressæ pro innocentissima veritate. Quid illa

CAPUT
XVII.
Obstetrices
hebrææ &
Raab num
fecissent
melius, no-
lendo men-
tiri.
Exod. 1.
17.
Jos. 2. 4.

Isidorus de viris illustribus cap. 9. Primasius, inquit, Africanus episcopus composuit sermone scholastico de hæresibus tres libros directos ad Fortunatum episcopum, explicans in eis quod olim B. Augustinus in libro Hæreseon imperfectum morte interveniente reliquerat. Nempè alteram operis partem, ad ostendendum quid hæreticum faciat, pollicetur Augustinus in præfationis fine, quam partem morte præventus non adtigit.

DE EODEM LIBRO
EPISTOLÆ QUATUOR.

Domino meritò venerabili, & verè beatissimo Patri Augustino episcopo,

QUODVULTDEUS DIACONUS.

Epistola
CXXI. tom.
2.

I. **DIU** trepidus fui, & ausus hos meas aliquoties distuli: sed me principaliter, ut dici assolet, animavit beatitudinis tuæ benevolentia omnibus comprobata: quam dùm considero, magis timui, ne non petendo superbus, non quærendo desidiosus, non pulsando piger à Domino judicaret. Sufficere autem mihi crederem huiusmodi tantummodo voluntatem, si fructum adipisci non possem: cum autem pro certo noverim, ostium divini sermonis, quod venerationi tuæ cælestis gratia patefecit, paratam esse mentem tuam sanctam, quam possidet Christus, non solum cunctis volentibus pandere,

re, verum etiam nolentibus, ut introire non pigeat, persuadere; occupationi reverentiæ tuæ multiloquio superfluo moram non faciam, sed desiderium obsecrationis meæ breviter indicabo.

2. Nonnullos in clero hujusce etiam amplissimæ civitatis esse imperitos, ex me ipso conjicio; & quantum universo illi ordini profuturum sit quod expeto, considerationi sanctitatis tuæ discutiendum offero. Privilegio namque cunctorum, qui hoc de spiritualibus tuis laboribus promerentur, etiam me indignum consecuturum esse præsumo, Domine meritò venerabilis, & verè beatissime Pater. Precor igitur beatitudinem tuam, ut ex quo christiana Religio hæreditatis promissæ nomen accepit, quæ hæreses fuerint, sint; quos errores intulerint, inferant; quid adversus catholicam Ecclesiam senserint, sentiant, de Fide, de Trinitate, de Baptismo, de Pœnitentia, de Homine Christo, de Deo Christo, de Resurrectione, de Novo & Vetere Testamento, & omnia omnino, quibus à veritate dissentiant: quæ etiam baptismum habeant, quæve non habeant, & post quas baptizet, nec tamen rebaptizet Ecclesia; qualiter suscipiat venientes, & quid singulis lege, auctoritate, atque ratione respondeat, digneris exponere.

3. Nec me tantæ beatitudo tua credat ineptiæ, ut non inspiciam quantis & quam ingentibus voluminibus opus sit, ut possint ista dissolvi. Verum hoc ego fieri non expeto; id enim multipliciter factum esse non dubito: sed breviter, perstrictè, atque summatim, & opiniones rogo cujuslibet hæresis exponi, & quid contra teneat Ecclesia ca-